

ENTELEKTÜEL UYARI

Muharrem Balci

09.06.2015 Salı Dersi

Değerli Arkadaşlar.

Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu 18. Yılıni bu yaz sonunda tamamlayacak¹. İnşallah Ekim ayında 19. Yılına başlamış olacağız. Kazasız belasız buraya kadar geldik, devam edenler oldu, ayrılanlar oldu. Farklı düşüncede insanların olduğu bir gurup olarak buraya kadar geldik. Ama bu farklı düşünceler “Müslüman Hukukçu bilinci”² kapsamında, siyaseten veya politik olarak, farklı düşüncelerde, farklı pratiklerde arkadaşlarımızın da içinde bulunduğu çalışma grubu, ders grubu...

Ve bugüne kadar politik ayrışma yaşanmadı. Politik atıflar da olmadı, ithamlarda olmadı. Al-laha şükürler olsun, olmamalıydı zaten. Gerçi bizim grubumuz tartışma anlamında son zamanlara değin çok tartışmanın yapıldığı bir grup değil. Son zamanlar hariç mi? Politik anlamda değil doğru. Daha esaslı, daha temel konularda çok iyi, nitelikli tartışmalarımız oldu, yine de oluyor zaman zaman.

Günlük politika Genç Hukukçuların hep birlikte olduğu anları karşılamaz. Ama kendi aramızda üçlü, beşli konuşmalarımızda, nitekim şimdi aşağıda hemen ayaküstü birçok insan seçimleri konuşuyordu, bundan doğal bir şey olmaz, yani ülkede bir olay, büyük bir vaka var, gerçekten çok önemli bir olay, bu konuşulur. Ama Genç Hukukçular bunu politik bir düzlem anlamında hep birlikte oldukları zaman konuşmazlar. Sadece ben burada bazı uyarıları yaparken belki günlük politika ile alakalı birkaç şey de söylerim, oda benim hatırım dolayısıyla belki bu güvenceyle söylerim, ama onun dışında arkadaşlarımız buna dikkat ederler. Son seçimlerle alakalı tartışmalara bende sizler gibi göz gezdiriyorum, ama ilginç, derslere katılmayan ya da az katılan arkadaşlar daha çok burada tartışmaların tarafı oldular, bunun altını çizdim. Derslere çok iyi katılan arkadaşlar bu tartışmada taraf olmaktan ziyade daha çok tespitlerde bulundular. İthamlarda bulunmadılar. Sebep bu derslere düzenli katılan arkadaşlar ithamda bulunmak gibi bir zorunluluğu burada öğrenmişlerdi, hepimiz burada öğreniyoruz, ama derslerde istikrarı sağlayamamış arkadaşları görüyorum ki hamle yapmak gibi veya taraf olmak gibi bir şeyle karşı karşıyalar veya böyle bir politik durumdalar. Ben bunu biraz kanıksıyorum, hele de grup yazışmasında bulunan arkadaşları yani ders grubundaki öğrenci arkadaşların birbirlerini herhangi bir şekilde itham etmelerini doğru bulmuyorum. Hele ki bazı yazarlar üzerinden. O adamların yorumları kendilerine ait, onları değerlendirelim ona hiç itirazım yok ama hakkaniyet çerçevesinde karşı tarafta oldukları için onları gebertmek anlamında değil, hakkaniyet çerçevesinde.

¹ http://www.muhamrembalci.com/yayinlarx.php?dosya_adi=169

² http://www.muhamrembalci.com/yayinlarx.php?dosya_adi=56

İlkesel tartışmalar. Kaya'nın dikkat çektiği bir şey o. Çok tartışmalarımız oldu ama ilkesel tartışmalarda Nitekim ben size **Edward Said'in Entelektüel** kitabının³ özetini⁴ göndermek zorunda kaldım. Tartışacaksak Entelektüel nedir, kimdir, biz neyiz veya biz entelektüel isek aydınsak (münevver)⁵ önce bir aydını tarif etmemiz lazım. Biz meydanlara çıkıp elimizde herhangi bir kutsalı bağırarak söyleyen insanlardan değiliz. Biz Politikacı değiliz. Biz Hukukçuyuz. Burada size anlattım, Rize de konferansında Adalet Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden bir tanesi -ki birinci sınıf öğrencisi yani liseyi bitirmiş hemen yüksekokula gelmiş bir kız çocuğu- şunu sormuştu: Hocam dedi bize herhangi bir haksızlık yapıldığında biz de ona aynı ile cevap verebilir miyiz?⁶ Bunu bana işkence altında bile sorsalar cevabım değişmez, en relaks olduğum halde de sorsalar yine cevabım değişmez, değişmemeli. Müslüman Hukukçu bilinci bu, dolayısıyla ben ülkenin âli menfaatleri, milli irade vs bunlar bizi bağlayıcı unsurlar değil, o diller ile konuştuğumuzda sokaktaki insan gibi olursunuz. Sabahçı kahvesinde hükümet kurup yıkan insanlar vardır. Ben gençliğimde balıkçılık da yaptım. Sabah saat 3 de balıkçı kahvesine giderdik, ne biçim hükümetler yıkılırdı, ne biçim hükümetler kurulurdu, aklımız şaşardı. Mevcut politikacılardan çok daha basiretli izahlar vardır orada, hükümetler kurulur. Ama onlar sabahçı kahvesinin müdavimleridir. Hukukçular o ayarda insanlar değil ve olmalıdır. Ve bizim işimiz hükümetleri kurup yıkmak değil.

Şimdi koalisyonu nasıl oluşturacağız? Siz kendinizi yırtın ama sonuçta sizi dinleyerek karar vermiyorlar, zaten sizi dinleyerek de seçime girmediklerini gördünüz. Sizi dinleseylerdi bu seçime öyle girmezlerdi, ama dinlemedikleri için böyle oldu. Ben demiştim o demişti falan, demiştilerdi değil. Sonuç ortada milli iradeyi seçimlerden önce oluşturursanız, seçimlerden sonra milli iradenin sopasını yersiniz. Bir kere kavramın kendisi sakat. Ben altmışüç yaşındayım ama herhalde asgari ellibeş yılına şahidim hep milli irade ile eğitildik, fakat milli irade ile de dövüldük. En son filimin son sahnesi de buydu, yine milli irade ile dövüldük. Eğer bu milli irade ise, seçimlerden sonra belli olacak olan milli iradedir. İşte bugünkü durum milli iradedir. Sağlamlığı ile sakatlığı ile.

Söylemler yanlış, sakat, ama biz bu söylemlerin askeri olmaya zorlanıyoruz. Burada el insaf deyip kenardan seyretmek değil, geleceğe dönük bir şeyler söylememiz lazım. Niye bu dersleri ısrarla 18 yıldır sürdürüyoruz? Kenardan seyretmek için değil. Öyle olsaydı bu saatte, hava da serin ne güzel tavla oynanırdı. Öyle yapmıyoruz. Bu saatlerde hep buradayız, Ankara'dayız Antep'teyiz, Türkiye'nin değişik yerlerindeyiz, bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Dışında olmadığımızı anlatmak için, ama neyin dışında değiliz. Gerçek anlamda siyasetin dışında değiliz⁷. Ama politikanın dışındayız. Böyle olmasaydı birçoğumuz bugün hala mecliste olurdu. Bakan olurduk, milletvekili olurduk. Tercihimiz değildi. Tercihimiz Edward Said idi. Onun ve onun

³ <https://www.dropbox.com/s/zd5h91qu68chva0/ENTELEKT%C3%9CEL%20-%20Edward%20Said.pdf?dl=0>

⁴ <http://www.muharrembalci.com/genchukukcular/egitim/28.pdf>

⁵ <http://www.timeturk.com/tr/makale/a-dilipak/aydin-ve-munevver-farki.html>

⁶ <https://youtu.be/U2rcm4mUO7I?t=37m1s>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=rc25d4XinaE>

gibi insanların ortaya koymuş olduğu aydın olma bilinci ile veya Sezai Karakoç un ortaya koyduğu veya benzerlerinin ortaya koyduğu aydın olma bilinci ile bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ve **tarihe not düşüyoruz**. Yaptığımız öyle basit bir iş değil.

Şunu da anlayamıyorum: Kahramanca savunuyoruz ama içinde yer almıyoruz, bunu da anlamıyorum. Mesela herhangi bir partinin gençlik kollarında veya işte ilçe yönetiminde vs görev almış bir arkadaşımızın kendi partisiyle veya politikayla alakalı iddialarını, söylemlerini çok doğal karşılıyorum, gerçekten doğal karşılıyorum. O içinde mücadeleyi veriyor, inandığı bir şey var ortada. Ama böyle bir sorumluluk olmazken onun gibi veya ondan daha canhıraş bir şekilde savunmalar yapmak veya ithamlarda bulunmayı doğru bulmuyorum. Kaldı ki o tarz arkadaşlarımız da oldu, yani o mahfillerde, zeminlerde çalışan arkadaşlarımız da oldu. Fakat onlardan hiçbir şekilde farklı düşünceleri itham edilmesine şahit olmadık. Oldunuz mu bugüne kadar? Eskilere soralım. Hiç şahit olmadık. Bundan sonra da olmayacağız. Yazışma guru bu devam edecek, ama hiçbir şekilde biri diğerini itham edecek şekilde değil, görüşlerini söyleyerek, farklı görüşlerin linkini buraya vererek, hepsi açık, ama sakın birbirimizi şuculuk buculukla veya şununla bununla itham etmeyelim.

Espriler güzel, esprilere bayılıyoruz, espri yapın ama dediğim gibi ilerde pişman olacağımız şeyleri söylemeyelim. Birde hukuk üretelim, olaya hukukçu gözü ile bakalım ”Müslüman Hukukçu Gözü” ile bakalım, eleştirelim. Emr-i bi'l ma'rûf (iyiliği emretmek) bizden olana yapılı ve farzdır. Ne zaman farzdır biliyor musunuz? İş olup bittikten sonra, ben demiştim değil, iş olup bitmeden, basiretimizle gördüğümüz her şeyi söylemek Emr-i bi'l ma'rûf tur. Kötülükten sakındırmak da (nehy-i anil münker) farzdır. Ama bu kötülük ortaya çıkmadan üretilmeden yapılırsa daha anlamlıdır. Tabii ki kötülöklere, engellemek anlamında da ona karşı çıkmak farzdır. Ama basiret⁸ dediğimiz şey, olmadan, oluşmadan, kokuşmadan, görmektir.

Bütün çalışmalarımızda, yani sosyal birtakım izahları varsa hep muhalefet dilini kullanırız biz. Bu yapıcı olmadığımız anlamında mı? Hayır, iyi olsun anlamındadır. Eğer yıkıcı anlamında yapsaydık öbür tarafa geçerdik, oranın askeri olurduk. Biz burada askeriz, ama inancımızın gereğini söylemek zorundayız, hiçbir menfaatimiz de yok. Birçok insan değişik yerlerde beklentileri olmasına rağmen konuşmuyorsa, biz hiçbir beklentimiz olmamasına rağmen konuşuyorsak bunun bir anlamı vardır. Dolayıyla “Müslüman bir Hukukçu” gibi bu tartışmaları devam ettirelim. Günlük politikaya çok fazla bulaşmayalım. Bizim savunduğumuz partiler, cemaatler, gruplar, tarikatlar, zeminler yarın tam tersini yapacaklardır, yapmışlardır, bunlara çok şahit olduk. Şaşırsınız, hayal kırıklığına uğrarsınız, örselenirsiniz. Dün söylenenlerin bugün yaa (ama) dediğini gördüğünüzde hayattan küsersiniz. Ama biz hala burada isek bu tip şeylere girmedığımız içindir, öyle düşünüyorum.

⁸ <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/pdf/c05/c050084.pdf>

Taraf olmak her şeyini savunmak değildir. Doğru gördüğün şeyi takdir etmek, yanlış gördüğün şeyin de altını çizmek, göstermektir. O zaman değerlisinizdir. Varsın karşı taraf veya muhatabınız olan insanlar yanlış anlasın veya anlayabilirler. Ama saygınıza hiçbir şekilde zarar gelmez. Taraf olanın saygılığı ise her zaman zarar görür. En azından karşı tarafın nezdinde zarar gelir. Ama ben bugüne kadar muarızlarımın (karşıtlarımın) nezdinde bile saygılığımı koruduğumu düşünüyorum. Aksini söyleyen varsa buyursun söylesin. Onlar da söylesin veya yan yana durduğumuz insanlar da söylesin. Ama olmadı yani o saygılık hukukçu olarak baktığımız içindir. Bir Müslüman hukukçu bilinci ile baktığımız içindir.

Günlük tartışmaların üstüne çikalım, entelektüel tartışmalarımızı sürdürüelim, bu bizi besler. Ama burada tabii grubun eskileri diyelim kıdemli arkadaşlarımızın suskunluğunun burada payı var, olumsuz anlamda payı var. Ayar çekme anlamında değil, görüşlerini ifade anlamında gruptaki arkadaşları beslemeleri lazım. Bunu da burada hepinizin huzurunda eskilerin de gözlerine bakarak söylemiş olayım.

Muharrem Balcı

09.06.2015 Salı Dersi